

Obećanje

„Djeco, obećavam vam ovo: sve što radite ostavljate za sobom: ništa se ne gubi. Sve dobro što ste postigli nastavit će se u životima drugih koje ste dotakli. To će djelovati na nekoga, negdje, nekada i vaša postignuća će se nastavljati. Sve je povezano kao karika koja se ne može prekinuti.“

Gornji citat riječi su Pappyja, Ericha Geiringera, oca Eve Schloss koji je skupa sa svojim sinom Heinzom stradao na tragičnom maršu iz logora Auschwitz tog kobnog siječanjskog dana 1945. godine. Jedna je djevojčica na samome kraju Drugog svjetskog rata ostala bez oca i brata, a njezina majka bez muža i sina.

Eva Schloss jedna je od rijetkih preživjelih židovskih djevojčica koja je odlučila ispričati svoju životnu priču koja me je duboko dirnula. Kada sam čitala njezinu knjigu Obećanje osjetila sam ljubav. Ljubav, koju i sama osjećam prema svojoj obitelji i bez koje ne mogu zamisliti svoj život.

Poput Eve i ja imam starijeg brata Bornu koji ide u gimnaziju, zadirkuje me i živcira kao što to starija braća već sestrama rade. No ja ga svejedno mnogo volim i moj Borna ima budućnost koju Heinz nije imao. Heinz nikada neće imati djevojku, nikada neće završiti školu, nikada se neće oženiti i imati djecu. Njegov je život naprasno prekinut. Zašto? Samo zato jer je bio Židov.

Jedna njemačka riječ „sechszehn“ i jedan majčin damski šešir bili su dovoljni da tog dana po silasku iz stočnog vagona neki zli nacista svrsta Evu na stranu života. Što da toga dana Eva na nagovor majke nije na glavu stavila taj šešir i tako izgledala starije nego što stvarno jest? Bila bi svrstana na stranu smrti i mi ne bismo čuli njezinu priču i ona nas ne bi dotakla. Možemo reći stoga da je njezin Pappy ispunio obećanje koje je dao svojoj djeci. Njegovo obećanje djeluje na nas ovdje i sada i na nama je da promičemo mir i toleranciju jer kažu da nema gorega od razorene obitelji. Ništa nije vrijedno ljudskoga života, a židovska poslovice kaže: „Tko spasi jedan život, spasio je cijeli svijet!“ Mislim da nakon čitanja ove knjige tu poslovice bolje razumijem. Ljudi koji su pomagali Židovima poput Irene Sendler, Oskara Schindlera, Žarka Dolinara karike su u lancu koji je spašavao svijet. Svijet koji čine potomci spašenih ljudi.

Što je to u ljudima tužno i tjera ih da mrze? Da mrze drugačije od sebe. Je li čovjek zaista bolji ako ima plavu kosu i plave oči? Ako je Nijemac, čini li ga to vrjednijim od drugih naroda?

Ja imam plavu kosu i plave oči i osjećam u srcu da zbog toga nisam bolja od drugih. Mislim da su ljudi bolji jedino ako vole. Ako vole druge ljude, svoju obitelj i prijatelje, a čovjeku kojega ne poznaju spremni su pomoći.

Smatram da se zlo kao i dobro krije u svima nama. Isključivo o nama ovisi kojoj ćemo se strani prikloniti. Svojim postupcima mi ne smijemo dopustiti da tama nadvlada svjetlo, da mržnja pobijedi ljubav. Ljubav liječi, a mržnja razara. Za mene su Eva Schloss i Anna Frank junakinje jer one ne mrze. One opraštaju jer iako su mlade, one znaju. Znaju da mržnja razdire i onoga koji mrzi, a ljubav liječi i iscjeljuje. To mogu znati samo osobe koje su u svojoj obitelji dobile mnogo ljubavi i sposobne su prenijeti ju na druge. Anne Frank izgubila je život i iz njezine obitelji spasio se samo otac Otto Frank. Eva je izgubila brata i oca, spasile su se samo ona i majka Elfriede. Elfriede se udala za Otta Franka i s njim osnovala Zakladu Anne Frank i zahvaljujući njima mi smo čuli njihove priče. Priče koje nas potiču i za cilj imaju samo jedno. Dirnuti milijune i spriječiti da se ponovi. Nikada više! Nikada više niti jedna djevojčica ne smije ostati bez oca i brata, a majka bez sina i muža. I samo jedno dječje lice bez osmjeha je previše.

Nedavno smo imali zadaćnicu naslova “Teže je biti dijete nego odrastao”. Zašto odrasli ponekad ne poslušaju djecu? Djeca stalno moraju slušati odrasle. Odrasli rade što žele, djeca ne smiju. Niti jedno

dijete ne želi rat. A svi odrasli navodno žele mir. Razmislite o tome kada u crkvi na misi idući puta svećenik kaže: „Pružite mir jedni drugima!“ Zbog čega se onda ratovi vode? Zbog čega odrasli ne polože oružje i prestanu mrziti? Zašto se povijest ponavlja? Nakon Holokausta i smrt 6 milijuna Židova uslijedio je Vukovar, uslijedila je Srebrenica. Zašto? Zbog toga jer je netko negdje tamo različit od mene ovdje? Ne! Povijest se ponavlja jer ljudi nasjedaju na govor mržnje, a mržnja je klica koja se širi poput opake bolesti.

Mislim da se svi zajedno moramo boriti protiv sila tame jer jedino tako će dobro pobijediti. Idući puta kad vidite da stariji dječak maltretira mlađega pozovite učiteljicu, kada vidite gladnu živu- tinju nahranite ju, kada vidite staricu da prekapa po kanti za otpatke u potrazi za bocama, poklonite joj sendvič ili nekoliko kuna za koje ste mislili kupiti žvake. Kada čujete nekoga da se ruga drugome riječima poput: „Onaj crni, onaj prljavi, ona debela...“, skrenite razgovor jednostavno na nešto drugo. Ne odbacujte nekoga jer je druge vjeroispovijesti, narodnosti, boje kože i očiju ili nema iste uvjete života kao i vi.

Postat ćete tako bolji, postat ćete vitezovi svjetla. Posta ćete karike u lancu.

„Osjećam da su ljudi dobri...“ rekla je Anna Frank. Iako je ona izgubila život, a Eva Schloss jedinog brata, te djevojke nisu izgubile vjeru u ljude. I zato ja ne mislim da postoje oni i mi, postoje samo dobri i loši ljudi.

Laura Gadanec
OŠ Frana Krste
Frankopana
Brod na Kupu